

ukeblikk **HASTER:** I helgen var USAs finansminister Timothy Geithner (til h.) i Polen for på nytt å diskutere gjeldskrisen med sine europeiske kolleger. EU-lederne sliter med å samle seg om tiltak for en løstning på krisen, og kniven begynner å nærme seg strupen, ifølge mange analytikere. Både USA og Europa må raskt finne en vei ut av gjeldskrisen. Skjer ikke det, står verden foran ti år med lav vekst, høy arbeidsløshet og økt proteksjonisme, mener Storbritannias tidligere statsminister Gordon Brown.

FOTO: AGENCIA GAZETA

Hvordan vurdere læreres prestasjoner?

Blant både politikere og forskere er det bred enighet om at dyktige lærere har stor betydning for elevenes prestasjoner.

I VALGKAMPEN har Høyre foreslått at lærere skal kunne gjøre karriere i klasserommet, og bli spesialister med økt ansvar og lønn. Slik skal læreryrket få høy status i det norske samfunnet og elever ikke lenger være avhengige av flaks for å få god undervisning. Dagens lønnsystem gir ulik lønn til lærere kun etter utdanning og ansiennitet. I tillegg er det liten variasjon i arbeidsoppgavene og ansvaret ulike lærere har. Særlig dyktige lærere får derfor stort sett samme lønn og arbeidsoppgaver som mindre dyktige lærere. Dette kan medføre at læreryrket får lav status og at skolen mister de beste kandidatene.

ENGLAND har et alternativt system, der dyktige lærere har mulighet til å søke opprykk til stillinger der de, i tillegg til bedre lønn, får bruke en del av tiden sin på nye arbeidsoppgaver – blant annet å lære opp nye kolleger, holde eksempelforelesninger og rådgje kolleger. Ordningen skal både gi bedre undervisning og skape karrieremuligheter for lærere som ikke ønsker å gå inn i administrative stillinger. Før et slikt system settes i gang, er det viktig å tenke gjennom mulige utilsiktede konsekvenser. Det er flere skumle undervannsskjær en må styre klar av – blant annet evaluering av lærernes prestasjoner.

I NOEN YRKER kan ledelsen forholdsvis enkelt observere de ansattes resultater. Lærere opererer imidlertid stort sett i klasserommet uten andre enn elever som tilskuere. Å la elevene stå for lærerevalueringen er åpenbart problematisk. For det første vil mange elever ikke være modne nok til et slikt ansvar. For det andre kan elevenes vurdering av lærerne påvirkes av hvor godt de liker lærerne eller hvor gode karakterer de får, heller enn hvor flinke lærerne er. Opportunistiske lærere kan da bli fristet til å gi bedre karakterer enn elevene fortjener.

I ENGLAND OG USA måles elevenes prestasjoner gjennom standardiserte prøver hvert år, og lærerne vurderes så ut fra om elevene gjør det bedre eller dårligere enn tidligere år. Tilhengerne av metoden mener den gir en objektiv vurdering av den enkelte lærers prestasjon. Metoden er imidlertid omstridt – resultatene til små klasser kan fort variere tilfeldig utenfor lærerens kontroll, og opportunistiske lærere kan bli motivert til uheldig atferd. For eksempel viser en amerikansk studie at fire-fem prosent av lærere i barneskolen i USA jukser på standardiserte tester. Lærere kan

også bruke undervisningstid på å drille elevene i oppgaver som vil gi god uttelling på standardiserte prøver heller enn å fokusere på undervisning som gir best læringsutbytte.

MAN KAN OGSÅ MÅLE lærernes prestasjoner ved klasseromsobservasjon og intervju med kolleger, elever og foreldre. Slike kvalitative evalueringer vil gi en grundigere vurdering av hver lærer, men krever mye ressurser og medfører fare for at trynefaktor blir avgjørende. Gode karrieremuligheter er viktig for å rekruttere og beholde de dyktigste lærerne, og Norge bør vurdere ulike tiltak for å oppnå dette. I tillegg er det viktig at en kommer frem til en god ordning for å vurdere lærernes prestasjoner. Dette vil koste tid og penger, men det er på tide at vi setter inn disse ressursene.

økonomi på søndag

Dagens gjesteskribent er **Katrine Løken**. Hun er forsker ved institutt for økonomi på UiB.

Thorstein Selvik

Siren Sundland

Ola Grytten

Janne Vangen Solheim

Gunnar Torgersen

Katrine Løken